

РЕШЕНИЕ

№ 4558

гр. София, 06.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 1 състав, в публично заседание на 06.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Добромир Андреев

при участието на секретаря Галя Илиева, като разгледа дело номер **3870** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) вр. с чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба от Ж. К. С., чрез адв. С. Ч. – К. срещу Решение № 2153-21-60/08.03.2023 г., издадено от директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) С. – град, с което е оставена без уважение жалба на С. срещу Разпореждане № 21225607867 от 30.09.2022 г. и Разпореждане № [ЕГН] от 03.02.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване като неоснователна.

В жалбата се изтъкват доводи, затова че оспореното решение и потвърдените с него разпореждания, са издадени при съществени нарушения на процесуалните правила и при неспазване на материалния закон, поради което същите следва да бъдат отменени. Излага се, че неправилно е определен осигурителния му стаж, като не са зачетени всички отработени часове извънреден труд. Аргументира тезата, че за натрупаният осигурителен стаж следва да намери приложение чл.70, ал.1, т.1 КСО. С жалбата се претендира и присъждането на разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и с адв. Ч., като заедно поддържат жалбата по наведените в нея съображения. Твърди се, че повече от 4900 часа извънреден труд не са признати, въпреки внесените по отношение на тях осигуровки. Молят жалбата да бъде уважена.

Отвѣтникът – Директорът на ТП на НОИ С. – град, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена като неоснователна и

недоказана. Намира, че решението следва да бъде потвърдено по изложените в него мотиви. Моли да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение, съобразно изхода на спора.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление вх. № 2113-21-6459 от 01.09.2021 г. (л. 9 и сл. от делото) Ж. К. С. е поискал отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като е представил изискуемите документи, необходими за преценка на претендираното право и за определяне на нейния размер.

С Разпореждане № [ЕГН]/03.02.2022 г. (л. 80 от делото) на Ж. К. С. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ) на основание чл. 68. ал. 3 от КСО във връзка с § 22ц, ал.1 от ПЗР на КСО, считано от 01.09.2021 г. Размерът на пенсията от датата на отпускането ѝ - 899.98 лв., е определен по реда на чл. 70 от КСО при следните данни: зачетен осигурителен стаж 31 години, 07 месеца и 00 дни от трета категория труд; индивидуален коефициент (ИК) 2,042, изчислен по реда на 70, ал. 4 - 7 от КСО, съгласно нормативната уредба, приложима до 01 януари 2019 г., от осигурителния доход на Ж. С. за периода 01.01.1990 г. - 31.12.1992 г. - 63878.00 лв. и от 06.07.1998 г. до 24.06.2020 г. вкл. в размер на 265678,74 лв., от който за периода 06.07.1998 г. - 30.06.1999 г.- 2361060.00 лв. /неденоминирани/ и за периода 01.07.1999 г. - 24.06.2020 г. - 263317,68 лв. В разпореждането е изчислен и следващият се ИК – 2.0845, изчислен по реда на чл. 70, ал. 8-9 от КСО, съгласно приложимата след 01 януари 2019 г. нормативна уредба, от осигурителния доход на Ж. С. за периода 01.01.2000 г. – 24.06.2020 г. вкл. /261370.85 лв./. На основание §22 ц, ал.1 от ПЗР на КСО, след извършена преценка, че ИК 2.042, изчислен по реда на чл.70. ал.4 - 7 от КСО съгласно приложимата до 1 януари 2019 г. нормативна уредба, е по-неблагоприятен от ИК 2,0845, изчислен по реда на чл. 70, ал. 8 - 9 от КСО, пенсията е изчислена по индивидуален коефициент 2,0845.

С Разпореждане № 21223661332/01.07.2022 г. (л. 91) на длъжностното лице ПО на основание §7ж от ПЗР на КСО личната пенсия на жалбоподателя за осигурителен стаж и възраст е определена в размер на 1173.79 лева.

С разпореждане № 21225607867/30.09.2022 г. на длъжностното лице ПО, личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на Ж. К. С. е преизчислена от 01.10.2022 г. на основание § 7з, ал. 1 и 2 от ПЗР на КСО, като е определена в размер на 1173.79 лв.

С Решение № 2153-21-60/08.03.2023 г. директорът на ТП на НОИ С.- град е оставил без уважение жалба вх. № 1012-21-220 от 23.02.2023 г. на Ж. К. С. срещу разпореждане № 21225607867 от 30.09.2022 г. и Разпореждане № [ЕГН] от 03.02.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване като неоснователна.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд - София-град направи следните правни изводи:

Съдът намира, че жалбата е подадена в 14-дневния преклузивен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от надлежна страна, при наличие на правен интерес, срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол и същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество се явява основателна, по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 АПК, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а проверява

законосъобразността на оспорения административен акт на всички основание по чл. 146 АПК.

Решението и потвърдените с него разпореждания са издадени от компетентен орган. Предмета на спора по делото се свежда до въпроса дали правилно е определен осигурителния стаж на оспорващия за процесния период, с оглед данните за положен от него извънреден труд.

По делото не се спри, че жалбоподателят е осигурено лице по чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО. Според чл. 9, ал. 1, т. 5 КСО за осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1 – 4, за които не е определен минимален осигурителен доход по чл. 6, ал. 2, т. 3, са работили при пълното законоустановено за тях работно време, ако са внесени дължими осигурителни вноски върху полученото, начисленото и неизплатеното, както и неначисленото възнаграждение, но върху не по-малко от минималната работна заплата за страната.

Съгласно чл. 9, ал. 11 КСО редът и начинът за удостоверяване и изчисляване на осигурителния стаж се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на НОИ. Такава е Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/. Чл. 38, ал. 16 от цитираната наредба предвижда, че от 1 януари 2005 г. за осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са полагали извънреден труд. В този случай осигурителният стаж се зачита като сборът от изработените часове през месеца, включително извънредният труд, се раздели на законоустановеното работно време на лицето. Зачетеният осигурителен стаж може да бъде повече от календарното време. Според ал. 17 на същата разпоредба, когато е зачетено за осигурителен стаж времето, през което лицето е полагало извънреден труд, осигурителят издава при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение удостоверение – образец УП-3. В удостоверението се посочват отделно зачетеният осигурителен стаж за законоустановеното работно време и часовете извънреден труд. Разпоредбата на чл. 38, ал. 18 НПОС предвижда, че при преценяване правото и определяне на пенсиите за трудова дейност осигурителният стаж, изчислен в работни дни и часове, се превръща в календарни дни.

Според разпоредбата на чл. 38, ал. 16 НПОС, чрез техниката на законодателната фикция, на осигурителен стаж са приравнени и периоди от време, на които, макар и да не притежават признаците на осигурителен стаж, е придадено значението на такъв, за да се породят произтичащите от него благоприятни правни последици. Предвиждайки от 1 януари 2005 г. за осигурителен стаж да се зачита и времето, през което лицата са полагали извънреден труд, нормата регулира притезателното право, което страната има, а именно правото ѝ положеният извънреден труд да се зачете за осигурителен стаж.

Съотнесени към процесния казус, цитираните норми водят до извода, че по силата на изричната специална разпоредба, за целите на социалното осигуряване, времето, през което лицата са полагали извънреден труд, се зачита са осигурителен стаж.

В чл. 40, ал. 1 НПОС е предвидено, че осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документи по утвърден образец, като всички тези документи се издават въз основа на ведомости за заплати, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд. Съгласно чл. 5, ал. 7, т. 2 КСО осигурителят е длъжен по искане на осигурено лице или негов представител да издава безплатно, в 14-дневен срок, документи за осигурителен стаж и/или осигурителен доход, и/или категория труд за периоди преди

1 януари 2000 г.

Видно от приложените в административната преписка документи, от осигурителя са издадени 4 бр. удостоверения – образец УП-3, както следва:

- изх. № 377/21.09.2021 г. (л. 50), издадено от „МБАЛ – Бяла Слатина“ ЕООД, за осигурителен стаж, положен от жалбоподателя като лекар, през периода от 25.07.1983 г. до 22.08.1993 г. и за извънреден труд за същия период в общ размер на 4102,28 часа;
- изх. № 298/03.07.2020 г. (л. 52), издадено от „МБАЛ – Бяла Слатина“ ЕООД, за осигурителен стаж, положен от жалбоподателя като лекар, през периода от 25.07.1983 г. до 22.08.1993 г., без отразяване на положен извънреден труд;
- изх. № 94-42/26.08.2020 г. (л. 53), издадено от Ц. – Д., за осигурителен стаж, положен от жалбоподателя като лекар, ординатор, през периода от 04.10.2005 г. до 31.05.2007 г. и за извънреден труд след 31.12.2004 г. в общ размер на 47 часа;
- изх. № 966/03.07.2020 г. (л. 54), издадено от Ц. – Т., за осигурителен стаж, положен от жалбоподателя като лекар, през периода от 01.02.2015 г. до 25.06.2020 г. и за извънреден труд след 31.12.2004 г. в общ размер на 258 часа.

Същевременно, видно от приложеното извлечение от електронната система на НОИ (л. 71-75), под № 4 е описан периодът на работа на жалбоподателя в „МБАЛ – Бяла Слатина“ ЕООД, като е цитирано единствено приложеното по делото удостоверение – образец УП-3 изх. № 298/03.07.2020 г. (л. 52), в което е посочен придобитият от него редовен осигурителен стаж в размер на 10 години 0 месеца 27 дни без да е отразен положението за този период извънреден труд. Налице е неяснота защо осигурителят не е взел предвид представеното от жалбоподателя удостоверение – образец УП-3 изх. № 377/21.09.2021 г. (л. 50), издадено от „МБАЛ – Бяла Слатина“ ЕООД, видно от което през периода от 25.07.1983 г. до 22.08.1993 г. жалбоподателят е положил извънреден труд в общ размер на 4102,28 часа.

Дори да се приеме, че периодът на положения от жалбоподателя извънреден труд не попада в обхвата на разпоредбата на чл. 38, ал. 16 НПОС, предвиждаща зачитане на извънредния труд за осигурителен стаж, считано от 1 януари 2005 г., то органът е следвало да изложи мотиви в тази насока.

На следващо място, в приложеното извлечение от електронната система на НОИ, под № 10 в табличната извадка е цитирано удостоверение – образец УП-3 изх. № 94-42/26.08.2020 г. (л. 53), издадено от Ц. – Д., като е посочен единствено редовният осигурителен стаж от 01 година 07 месеца 27 дни, без да е отразен извънредният труд. Видно от приложеното по делото УП-3 изх. № 94-42/26.08.2020 г., последният се равнява на общо 47 часа и обхваща период след 31.12.2004 г., а именно: 04.10.2005 г. – 31.12.2005 г. – 8 часа; 01.01.2006 г. – 31.12.2008 г. – 25 часа; 01.01.2007 г. – 31.05.2007 г. – 14 часа.

Аналогично, под № 38 в извлечението е цитирано удостоверение – образец УП-3 изх. № 966/03.07.2020 г. (л. 54), издадено от Ц. – Т., като отново е посочен само редовният осигурителен стаж от 05 години 03 месеца 24 дни, без отразяване на извънреден труд. Видно от приложеното по делото УП-3 изх. № 966/03.07.2020 г., редовният осигурителен стаж на жалбоподателя е в размер на 05 години 04 месеца 24 дни, а извънредният труд, положен от него след 31.12.2004 г., се равнява на общо 258 часа, както следва: 01.06.2015 г. – 30.06.2015 г. – 6 часа; 01.12.2015 г. – 31.12.2015 г. – 7 часа; 01.03.2014 г. – 31.03.2016 г. – 3 часа; 01.06.2016 г. – 30.06.2016 г. – 5 часа; 01.12.2016 г. – 31.12.2016 г. – 17 часа; 01.03.2017 г. – 31.03.2017 г. – 15 часа; 01.09.2017 г. – 30.09.2017 г. – 12 часа; 01.12.2017 г. – 31.12.2017 г. – 3 часа; 01.03.2018

г. – 31.03.2018 г. – 3 часа; 01.06.2018 г. – 30.06.2018 г. – 36 часа; 01.09.2018 г. – 30.09.2018 г. – 27 часа; 01.12.2018 г. – 31.12.2018 г. – 12 часа; 01.03.2019 г. – 31.03.2019 г. – 10 часа; 01.06.2019 г. – 30.06.2019 г. – 36 часа; 01.09.2019 г. – 30.09.2019 г. – 20 часа; 01.12.2019 г. – 31.12.2019 г. – 37 часа; 01.06.2020 г. – 30.06.2020 г. – 9 часа.

Както вече беше посочено, съгласно разпоредбата на чл. 40, ал. 1 НПОС осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец, а според ал. 3 на същия член документите по ал. 1 се издават въз основа на ведомости за заплати, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд. Ведомостите за заплати са първичните документи, доказващи наличието на осигурителен стаж, а трудовите, служебните и осигурителните книжки, както и удостоверенията – обр. УП – 3 (документи по утвърден образец по смисъла на чл. 40, ал. 1 НПОС) са вторични документи, които отразяват данните, съдържащи се във ведомостите за заплати. При несъответствие между записванията в изплащателните ведомости от една страна, а от друга – в трудова, служебна или осигурителна книжка, съответно в удостоверенията – обр. УП-3 на лицето за един и същи период, меродавно е записването в изплащателните ведомости, а не обратното.

При тази законова регламентация, административният орган необосновано не се е съобразил с представените пред него доказателства за осигурителния стаж на оспорвания, представляващи такива по чл. 40, ал. 1 НПОС, в които изрично е посочено, че данните са взети от разплащателните ведомости. В тази връзка, следва да бъде отбелязано, че удостоверението обр. УП-3 е официален удостоверителен документ. Като такъв, то се ползва с материална доказателствена сила. До отмяната или обезсилването му, за което по делото липсват данни, то поражда своето действие и има обвързваща доказателствена сила по отношение на административния орган.

Предвид изложеното, административната преписка и в проверяваното решение липсват мотиви, обосноваващи извод, че осигурителят правилно не е зачел пълния размер на извънредния труд, положен от жалбоподателя, като осигурителен стаж, като е зачел само част от него (видно от приложеното извлечение от електронната система на НОИ – таблични №№ 12; 13; 17; 19; 22; 24; 25; 31; 34; 36). Последното от своя страна поражда съмнение дали при изчисляване действителния индивидуален размер на пенсията за ОСВ е взет предвид целият осигурителен стаж на лицето, който стаж, умножен с приложимия процент, определен съобразно действащото законодателство към датата на отпускане на пенсията, участва при изчисляване на индивидуалния действителен размер на пенсията по правилата на чл. 70 КСО, тъй като се умножава по определения доход за изчисляване размера на пенсията.

В този смисъл решението не отговоря на законовото изискване за мотивираност, по чл. 117 ал. 3 КСО, следствие от допуснатото нарушение на чл. 35 АПК. Нормативното правомощие на ръководителя на ТП на НОИ да решава спорния въпрос по жалбата по същество, обуславя именно задължението му по чл. 35 АПК. И след като в настоящият казус безспорно е налице неизяснено, спорно обстоятелство, определящо правните последици и изхода от производство, то липсата на произнасяне по него, обуславя и процесуалната незаконосъобразност на постановения акт.

При този изход на спора, на жалбоподателят се дължат разноски по делото, но предвид липсата на доказателства за тяхното извършване, такива не следва да бъдат присъждани.

По изложените съображения и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Ж. К. С. Решение № 2153-21-60 / 08.03.2023 г., издадено от директора на ТП на НОИ С. – град и потвърдените с него Разпореждане № 21225607867 от 30.09.2022 г. и Разпореждане № [ЕГН] от 03.02.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката на ръководителя на „Пенсионно осигуряване“ при ТП на НОИ С. - град за ново произнасяне по подаденото заявление, съгласно дадените задължителни указания относно тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок пред Върховния административен съд на РБългария.

СЪДИЯ: